

Etický kodex výzkumných pracovníků¹ INESANu

Tento Etický kodex výzkumných pracovníků INESANu byl zpracován za použití následujících materiálů:

- *Evropská charta pro výzkumné pracovníky, 2005/251/ES, Úřední věstník Evropské unie ze dne 22. března 2005*
- *Etický rámec výzkumu, usnesení vlády České republiky ze dne 17. srpna 2005 č. 1005*
- *Memorandum on Scientific Integrity, All European Academies, Amsterdam 2003 (On standards for Scientific Research and a National Committee for Scientific Integrity, KNAW, NWO, VSNU, 2001)*

Článek I.

Obecná ustanovení

- 1) Smyslem tohoto kodexu je vyjádřit etické standardy organizace.
- 2) Účelem tohoto kodexu je předcházet protiprávnímu jednání a trestní odpovědnosti INESANu.
- 3) Cílem etického kodexu je zkvalitnit interní i externí vztahy a komunikaci výzkumných pracovníků INESANu s veřejností a dosáhnout toho, aby vystupování zaměstnanců bylo plně profesionální.
- 4) Tento etický kodex se týká zaměstnanců INESANu, tj. výzkumných pracovníků, administrativních pracovníků aj.
- 5) Každý zaměstnanec dodržuje zákony ČR a ostatní právní předpisy, jakož i vnitřní předpisy INESANu.
- 6) Ve své práci se řídí základními lidskými mravními principy a zásadami uvedenými v tomto kodexu.
- 7) Respektuje lidská práva a základní svobody, mezi nimiž na předních místech stojí právo na život a zdraví, nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, právo na zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti, svoboda myšlení, svědomí, náboženského vyznání a projevu, i svoboda vědeckého bádání a umělecké tvorby. Předchází jednání, jež by tato práva a svobody porušovalo.
- 8) Nepřipustí, aby došlo ke střetu zájmů vyplývajících z jeho postavení na pracovišti a s ním související činnosti a jeho soukromého zájmu.
- 9) Neobhájí a nekryje chování, které je v rozporu se zásadami uvedenými v tomto kodexu, a to ani poukazováním na nutnou poslušnost či loajalitu.
- 10) Vystupuje proti neetickému a nevhodnému použití vědeckých poznatků.

¹ Všechny uvedené pojmy v dokumentu, jako jsou např. výzkumný pracovník, zaměstnanec, kolega apod., označují v textu jak muže, tak i ženu.

- 11) Rozšiřuje a prohlubuje své znalosti a usiluje o zlepšení svých odborných schopností.
- 12) Odmítá užívání nevědeckých přístupů a rasistických, náboženských, nacionalistických a politických hledisek ve vědě.
- 13) Dodržuje principy nestrannosti a nezávislosti na ideologických a politických tlacích a na zájmech nátlakových skupin.
- 14) Ctí svobodu slova a kritického myšlení, samostatného bádání, svobodnou výměnu názorů a informací. Kritiku a alternativní názor uplatňuje korektně.
- 15) Pečuje o majetek Institutu a používá ho řádně. Předchází újmám na tomto majetku. Tento majetek ani své postavení nezneužívá k soukromým zájmům nebo k prospěchu osobnímu či prospěchu třetích osob.
- 16) Odmítá diskriminaci na základě rasy, etnického původu, národnosti, ideologie, náboženského vyznání, víry, světového názoru, věku, pohlaví, sexuální orientace, fyzického handicapu, sociálního původu nebo majetkových poměrů. Vůči všem jedná s respektem, bez ohledu na sociokulturní odlišnosti.
- 17) Podporuje pozitivní přístup k osobám se specifickými potřebami a zlepšování podmínek pro jejich působení v akademické komunitě.

Článek II.

Zásady ve vědeckovýzkumné a tvůrčí činnosti

- 1) Zaměstnanec zaměřuje svůj výzkum na rozšíření hranic vědeckého poznání a dbá, aby jeho prakticky využitelné výsledky sloužily ku prospěchu společnosti.
- 2) Neznevažuje vědecké postupy a respektuje jiný vědecký názor, jakož i pluralitu vědeckých a tvůrčích disciplín.
- 3) Ke kolegům se chová s přiměřenou kritičností, kterou uplatňuje i vůči vlastní vědecké, umělecké a tvůrčí práci.
- 4) Při své vědecké a tvůrčí práci reflektuje nejnovější vývoj ve svém oboru, odpovídá za přiměřenost, přesnost a objektivitu použitých metod a dbá na to, aby nedošlo k jejich zkreslování.
- 5) Dbá o to, aby postupy i výsledky vědecké a tvůrčí práce byly přezkoumatelné.
- 6) Po zveřejnění uchovává primární data a dokumentaci všech podstatných výsledků po dobu obvyklou v příslušné disciplíně, pokud tomu nebrání jiné závazky či předpisy.
- 7) Dodržuje zásady ochrany duševního vlastnictví, a to jak při vlastní práci, tak i při nakládání s tvorbou druhých, a dbá na uvádění správné afiliace výsledků vědecké, umělecké a tvůrčí činnosti.
- 8) Nepublikuje eticky pochybným způsobem včetně využívání eticky pochybných publikačních platforem.
- 9) Nepřivlastňuje si výsledky práce druhých.

- 10) Vede-li výzkumný tým, dbá na korektnost a otevřenost ve vzájemné komunikaci a vystříhá se autokratických metod řízení. Brání tomu, aby požadavky na výkon a odborná soutěživost vedly k nepoctivému jednání.
- 11) Je-li požádán o odborné posudky či vědecká, umělecká či jiná expertní stanoviska, podává je s plnou odpovědností, nestranností, se snahou o objektivitu a ve světle současné úrovně poznání. Nepřipouští účelová zkreslování ani ovlivňování své osoby vnějšími zájmy. Při hodnocení postupuje věcně, používá standardní kritéria, argumentativní postupy a za hodnotící závěry ručí svou odbornou ctí.

Článek V.

Závěrečná ustanovení

- 1) Tento etický kodex nabývá platnost a účinnost pro výzkumné pracovníky prvním dnem měsíce následujícího po schválení ředitelem INESANu.
- 2) Tento etický kodex byl schválen dne 1. prosince 2010.